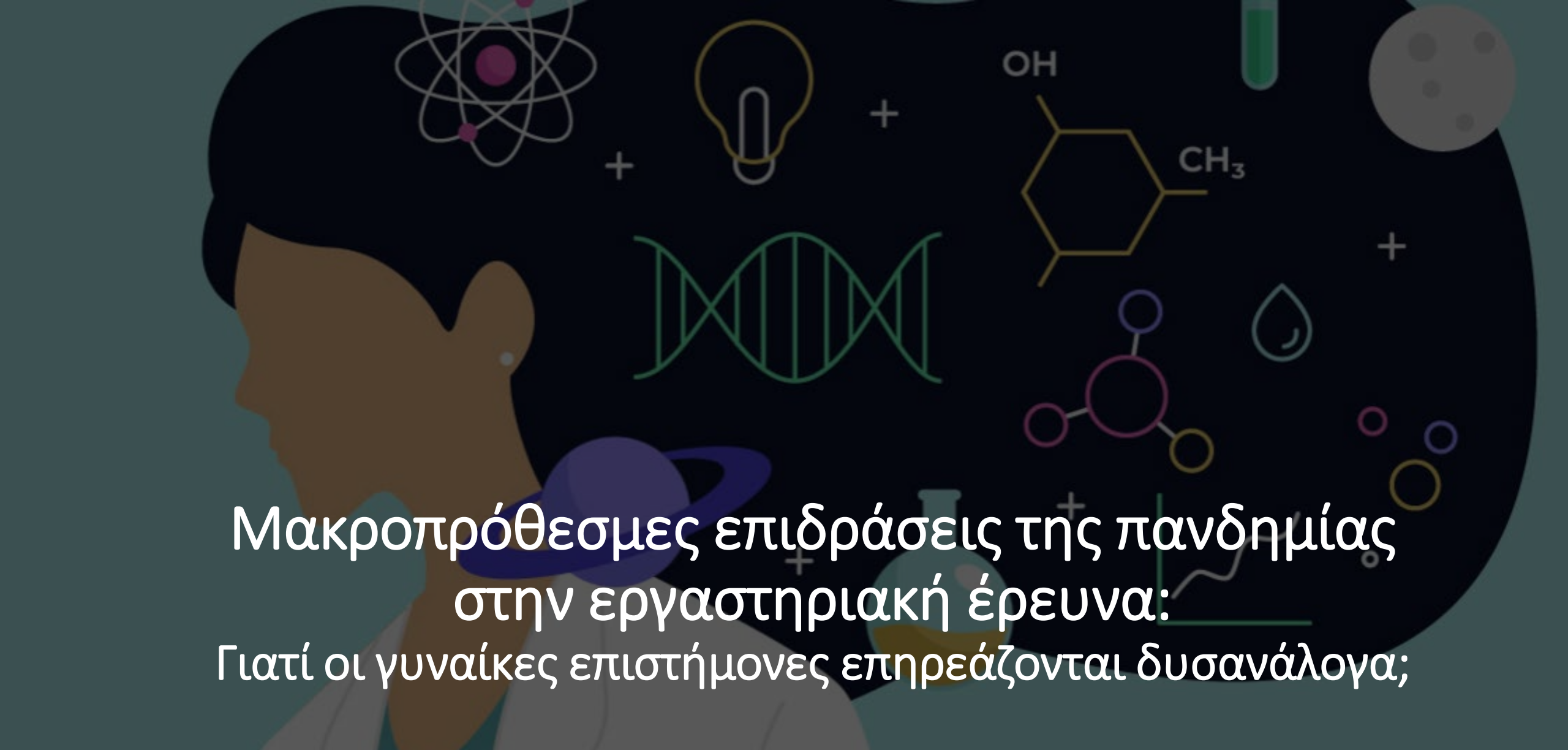

Μακροπρόθεσμες επιδράσεις της πανδημίας στην εργαστηριακή έρευνα: Γιατί οι γυναίκες επιστήμονες επηρεάζονται δυσανάλογα;

Δρ. Αντώνιος Ι. Χρήστου

Επίκουρος Καθηγητής Νευρογνωστικής Ανάπτυξης του Παιδιού

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αργοναυτών & Φιλελλήνων, 382 21 Βόλος, τηλ.: 2421074800, 74787, 74527, 74217 e-mail: g-sed@uth.gr

Επιδράσεις της Πανδημίας

- Τον χειμώνα του 2021, εν μέσω της πανδημίας COVID-19, μια ιστορία έκανε τον γύρο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης: Μια καθηγήτρια με αντικείμενο τις βασικές επιστήμες αναγκάστηκε να σταματήσει στη μέση μιας πολύ σημαντικής διαδικτυακής συνάντησης για να αντιμετωπίσει μια έκτακτη διακοπή.
- *Το παιδί της είχε χρησιμοποιήσει έναν συνδετήρα για να ξεκλειδώσει την ντουλάπα του υπνοδωματίου όπου είχε στήσει ένα αυτοσχέδιο γραφείο, αποκαλύπτοντας τη γυναίκα που κάθεται μόνη της στη σκοτεινή ντουλάπα με τον υπολογιστή της.*
- Εάν είστε γυναίκα με μικρά παιδιά που έχει προσπαθήσει να συνεχίσει να εργάζεται χωρίς διακοπή κατά τη διάρκεια της πανδημίας, πιθανότατα έχετε βιώσει έναν παρόμοιο αγώνα.
- Πώς φτάσαμε ως εδώ; Πώς καταλήξαμε να αναγκάσουμε αυτή τη γυναίκα –και πολλές άλλες σαν αυτήν σε όλο τον κόσμο– να καταφύγει σε αυτό το ακραίο μέτρο για να συνεχίσει την καριέρα της;
- Καθώς η πανδημία προχωρούσε και τα σχολεία και οι παιδικοί σταθμοί έκλεισαν, πολλές γυναίκες επιστήμονες στις STEM ένιωσαν ότι έπρεπε να καταφύγουν σε μέτρα όπως το να κλειδωθούν σε ντουλάπες για να διδάξουν τα πανεπιστημιακά τους μαθήματα ή να καθοδηγήσουν τους μεταπτυχιακούς φοιτητές τους σε κρίσιμα πειράματα.

Επιδράσεις της Πανδημίας στις Γυναίκες Επιστήμονες

- Αυτό, βέβαια δεν είναι ένα πρόβλημα μόνο για τις γυναίκες, καθώς υπάρχουν πολλά ζευγάρια διπλής σταδιοδρομίας στις STEM και σε άλλες σταδιοδρομίες που έχουν δυσκολευτεί να διαχειριστούν τη σταδιοδρομία και τη φροντίδα των παιδιών τους.
- Ωστόσο, τα στατιστικά δείχνουν ότι οι γυναίκες επλήγησαν περισσότερο από τις αλλαγές που επέφερε ο COVID-19.
- Από το πρώτο διάστημα της Πανδημίας δημιουργήθηκε μια έντονη ανησυχία ότι περισσότερες γυναίκες επιστήμονες θα μπορούσε να έχουν μακροπρόθεσμες επιδράσεις με δυσάρεστες επιπτώσεις στο εργατικό δυναμικό των STEM.

Επιδράσεις της Πανδημίας στις Γυναίκες Επιστήμονες

- Τον Δεκέμβριο του 2020, το πρόβλημα ενέπνευσε το Εθνικό Επιστημονικό Συμβούλιο των ΗΠΑ να φιλοξενήσει μια συζήτηση με θέμα τις Επιπτώσεις του COVID-19 στις Γυναίκες στο STEM.
- Οι Ομιλητές των πάνελ, συμπεριλαμβανομένων ειδικών στη διοίκηση επιχειρήσεων και επιστημόνων στις STEM από Πανεπιστήμια όπως το Χάρβαρντ, το Πανεπιστήμιο Purdue και το State University της Βόρειας Καρολίνας, παρουσίασαν δεδομένα που επιβεβαίωσαν το 'ανέκδοτο της ντουλάπας'.
- Όλοι συμφώνησαν: η πανδημία αποκάλυπτε πολλά μακροχρόνια προβλήματα με τη φροντίδα των παιδιών και με τις προσδοκίες για τη δημιουργία καριέρας και την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.
- Οι συμμετέχοντες στην επιτροπή παρουσίασαν στατιστικά στοιχεία που έδειξαν ότι τρεις ομάδες είχαν χάσει τον περισσότερο χρόνο από την εργασία τους κατά τη διάρκεια της πανδημίας: επιστήμονες εργαστηρίων, εκείνοι που φροντίζουν μικρά παιδιά και γυναίκες.
- «Η COVID-19 αποτελεί υπαρκτή απειλή για τη γυναίκα ερευνήτρια στα πρώτα στάδια της σταδιοδρομίας, συμπεριλαμβανομένων μεταπτυχιακών φοιτητών, μεταδιδακτόρων και νέων Καθηγητών»,

Επιδράσεις της Πανδημίας στις Γυναίκες Επιστήμονες

- Όπως τόνισαν όλοι οι ομιλητές, ο μεγαλύτερος αντίκτυπος σε αυτές τις γυναίκες οφειλόταν στην έλλειψη επαρκούς φροντίδας για τα παιδιά.
- Η επιστήμη είναι ως επί το πλείστον μια επιτόπια εργασία στο εργαστήριο ή στο πεδίο. Αν και ορισμένες εργασίες μπορούν να γίνουν μέσω απομακρυσμένης σύνδεσης, οι πειραματιστές πρέπει να βρίσκονται στο εργαστήριο για να κάνουν τη δουλειά τους.

Επιδράσεις της Πανδημίας

- Αυτό είναι πιο κρίσιμο στα πρώτα στάδια της σταδιοδρομίας για μεταπτυχιακούς φοιτητές, μεταδιδακτορικούς υποτρόφους και μέλη ΔΕΠ.
- Αυτά τα στάδια σταδιοδρομίας συμπίπτουν επίσης με το βιολογικό ρολόι για την απόκτηση παιδιών, καθιστώντας τη διαθέσιμη και οικονομικά προσιτή παιδική φροντίδα κρίσιμης σημασίας για τη διατήρηση αυτών των γυναικών στην πορεία σταδιοδρομίας STEM, ειδικά εκείνων που προσπαθούν να στηρίξουν τις οικογένειές τους με υποτροφίες.
- Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι οι γυναίκες από τις πιο υποεκπροσωπούμενες ομάδες στον ακαδημαϊκό χώρο, είναι πιθανό να αισθάνονται αυτές τις επιπτώσεις ακόμη πιο έντονα.

Τα δεδομένα

- Η άμεση επιβάρυνση του COVID-19 στην ιατρική ήταν η παροχή υψηλής ποιότητας κλινικής φροντίδα, αλλά θα υπάρξει επίσης και μια σημαντική μακροπρόθεσμη αρνητική επίδραση στην έρευνα (Myers et al., 2020) η οποία θα επηρεάσει περισσότερο γυναίκες ερευνήτριες.
- Έρευνες έδειξαν ότι οι ισχυρότερες επιδράσεις του ερευνητικού χρόνου που χάθηκε επηρέασε δυσανάλογα τις γυναίκες, που έχουν εγκαταλείψει το εργατικό δυναμικό και δεν είναι επιστρέφει με τον ίδιο ρυθμό (Ewing-Nelson, 2021; Mandavilli, 2021).

Τα δεδομένα

- Στην έρευνα στις STEM συγκεκριμένα οι γυναίκες παραιτήθηκαν από τις θέσεις τους ή μείωσαν σημαντικά το ωράριο κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ιδιαίτερα γυναίκες με παιδιά (Matulevicius et al., 2021).
- Υποβολές επιστημονικών εργασιών από γυναίκες στην βιβλιογραφία επίσης μειώθηκαν, ενώ στους άνδρες αυξήθηκαν (Wehner et al., 2020; Wehner et al., 2020)
- Ο αριθμός των υποβολών ερευνητικής χρηματοδότησης το 2021 αυξήθηκε για τους άνδρες αλλά όχι για τις γυναίκες επιστήμονες ή αιτήθηκαν για συγκριτικά μικρότερα ποσά (Wu, 2021; Davis et al., 2022)

Οι μακροπρόθεσμες επιδράσεις

- Υπάρχει κίνδυνος οι νεώτερες γυναίκες επιστήμονες να δυσκολευτούν να καλύψουν τις απαιτήσεις για διορισμό ή μονιμοποίηση, ακόμη εάν οι επιχορηγήσεις τους παραταθούν.
- Πράγματι, παρατάσεις θητείας σε μέλη ΔΕΠ χορηγήθηκε στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αν και με καλή πρόθεση, μπορεί ακούσια να ωφελήσει τους άνδρες Καθηγητές, οι οποίοι τείνουν να τις χρησιμοποιούν για ακαδημαϊκούς σκοπούς, σε αντίθεση με τις γυναίκες, που τείνουν να τις χρησιμοποιεί για ευθύνες φροντίδας (Davis et al., 2022).
- Υπάρχει επίσης κίνδυνος οι γυναίκες σε πρώιμη καριέρα οι ακαδημαϊκοί θα επιλέξουν να ακολουθήσουν καριέρα εκτός έρευνας ή Πανεπιστημίου ή να εγκαταλείψει το εργατικό δυναμικό πλήρως, επιδεινώνοντας περαιτέρω την υπάρχουσες προκλήσεις για τις γυναίκες να τοποθετηθούν σε ηγετικές θέσεις.

Προτεινόμενες Λύσεις

- Βραχυπρόθεσμα, η ερευνητική χρηματοδότηση που θα μπορούσε να βοηθήσει τις πιο ευάλωτες ομάδες θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να αντισταθμιστεί μέρος του αντίκτυπου των καταστροφών της πανδημίας στους νέους ερευνητές STEM.
- Η αύξηση των θεσμικών επενδύσεων στη φροντίδα των παιδιών (συμπεριλαμβανομένων αυτών εντός των ερευνητικών ιδρυμάτων) και τη φροντίδα των ηλικιωμένων θα ήταν επίσης καλά εργαλεία για τη διατήρηση γυναικών μεταπτυχιακών φοιτητών και Καθηγητριών.
- Θα βοηθούσε επίσης η αύξηση των μισθών και των επιδομάτων για γυναίκες επιστήμονες.

Προτεινόμενες Λύσεις

ο Διασφάλιση των αρχών της ισότητας των φύλων εντός ερευνητικών και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων

ο Προγράμματα Mentorship για νέους Επιστήμονες

ο Ελαστικές εργασιακές συνθήκες για την αναχαίτιση των συνεχιζόμενων προκλήσεων για τις γυναίκες στις STEM

Βιβλιογραφία

- 1. Myers, K. R. et al. Nat. Hum. Behav. 4, 880–883 (2020).
- 2. Ewing-Nelson, C. National Women’s Law Center <https://nwlc.org/wp-content/uploads/2021/01/December-Jobs-Day.pdf> (January 2021).
- 3. Mandavilli, A. The New York Times <https://www.nytimes.com/2021/04/13/health/women-stem-pandemic.html> (accessed 6 December 2021).
- 4. Matulevicius, S. A. et al. JAMA Netw. Open 4, e2113539 (2021).
- 5. Wehner, M. R., Li, Y. & Nead, K. T. I. JAMA Netw. Open 3, e2020335 (2020).
- 6. Pinho-Gomes, A. C. et al. BMJ Glob. Health 5, e002922 (2020).
- 7. Wu, J. The Clayman Institute for Gender Research <https://gender.stanford.edu/news-publications/gender-news/pandemicmagnifies-gender-inequities-provides-opportunities-long-range> (19 July 2021).
- 8. Lauer, M. NIH Extramural Nexus <https://nexus.od.nih.gov/all/2021/06/01/an-updated-look-at-applications-submittedduring-the-pandemic/> (1 June 2021).
- 9. Davis et al., (2022). Nature Medicine, March 2022, 436–444

“Λέω στους νέους επιστήμονες: Μην σκέφτεσαι τον εαυτό σου, σκέψου τους άλλους. Σκέψου το μέλλον που σε περιμένει, σκέψου τι μπορείς να κάνεις για αυτό και μη φοβάσαι τίποτα.”

*Rita Levi – Montalcini (1909-2012), Ιταλίδα Νευροεπιστήμονας
Nobel Φυσιολογίας (1986)*

Σας ευχαριστώ θερμά !

Δρ. Αντώνιος Ι. Χρήστου

Επίκουρος Καθηγητής Νευρογνωστικής Ανάπτυξης του Παιδιού

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αργοναυτών & Φιλελλήνων, 382 21 Βόλος, τηλ.: 2421074800, 74787, 74527, 74217 e-mail: g-sed@uth.gr

